

производственных запасов. Украинские аэрокосмические предприятия, перешедшие на рыночные формы хозяйствования в этой связи имеют много проблем, связанных с необходимостью сокращения или оптимизации значительного складского хозяйства и сокращения затрат на оплату за землю.

Существование производственной системы тесно связано с потребностью окружающего пространства в ней (потребностями общества) и благожелательного отношений к ней (понимание необходимости существования и развития, государственная политическая и экономическая политика и поддержка). Поэтому важным является определения нежелательных явлений (НЖЯ) и их связи с корневым конфликтом в системе.

Поскольку развитие предприятия предполагает быть всегда на шаг опережая время важным является быстрый (олимпийский) темп новых начинаний, позитивных целей для формирование благоприятного эмоционального и ментального пространства предприятия (внутреннего и внешнего).

Актуальным в этой связи является мероприятия, связанные с ускорением генерирования денежных потоков (запасы – оборотность оборотных средств – денежные потоки).

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВ-СУБ'ЄКТІВ ЗЕД ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

Кононенко Я.В., аспірант кафедри фінансів, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», м. Харків, Україна

В сучасній економічній літературі вважається, що рівень розвитку хімічної промисловості країни впливає на її промисловий розвиток і економічну незалежність в цілому. Хімічний промисловий комплекс України є одним з провідних секторів економіки, орієнтованим на експорт.

За останні роки спостерігався приріст виробництва та експорту хімічної продукції, незважаючи на політичні та економічні кризові явища в країні. Але в сучасних умовах стан хімічної промисловості не повною мірою відповідає сучасним економічним вимогам і потребує структурної перебудови, що обумовлює актуальність даної теми для подальшого дослідження.

До складу структури хімічної промисловості входять такі спеціалізовані галузі, що використовують різну сировину: основна (неорганічна) хімія, хімія органічного синтезу, гірничо-хімічна промисловість, фармацевтична промисловість, мікробіологічна промисловість, інші спеціалізовані підгалузі (побутова хімія, парфумерна, косметична та ін.) [1, 2].

Важливим є такий факт, що у загальносвітовій структурі спостерігається зменшення частки європейського хімічного виробництва, цей процес пов'язаний з

нарощуванням виробництва в Азії, особливо в Китаї, і поширенням контрактного виробництва [3].

Загальна оцінка стану вітчизняних хімічних підприємств свідчить про те, що, незважаючи на досить високий виробничий потенціал і орієнтованість на експорт, більшість виробничих технологій застаріли, частина підприємств є збитковими, а витрати на технічне переозброєння, впровадження ресурсозберігаючих технологій та інновацій є дуже великими, що знижує конкурентоспроможність хімічної галузі.

Підприємствам слід інвестувати в інновації значні фінансові кошти у зв'язку з різким подорожчанням природного газу, відповідно, пріоритетним напрямком розвитку галузі є перехід на енергозберігаючі технології.

Також конкурентоспроможність хімічного промислового комплексу залежить від державного регулювання та інших заходів, спрямованих на вдосконалення податкової, митної, амортизаційної політики для подальших інвестицій в досліджувану промисловість. Технічне регулювання дозволить підвищити якість і конкурентоспроможність вітчизняної продукції, а створення нетарифних бар'єрів знизить доступ низькоякісної продукції на український ринок.

Отже, з одного боку, необхідна державна підтримка у захисті українських експортерів на зовнішніх ринках, створення цільових програм для фінансування технічного переозброєння, державне кредитування експорту, і, з іншого боку, відповідальність промислових виробників за організацію виробництва і гарантований збут високоякісної продукції, що в цілому підвищить конкурентоспроможність хімічної промисловості як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринку [2].

Також спостерігається необхідність у резервах, що дозволяють підприємствам більш вільно конкурувати в нестійких умовах внутрішнього та зовнішнього середовища. Так, наприклад, наявність матеріальних запасів та запасів готової продукції дозволяють деякий час втримати свої позиції в умовах різких коливань цін на сировину або готову продукцію [4].

Слід також зазначити, що ефективність зовнішньоекономічних торгових операцій багато в чому залежить від логістики і надалі прогнозується збільшення транспортних витрат, що знижує рівень рентабельності хімічної промисловості та вимагає оптимізації логістичних витрат [5].

Витрати на постачання становлять 8-10% загального товарообігу хімічних компаній, отже, здійснення міжнародних перевезень є неможливим без розвиненої логістичної інфраструктури зовнішньоекономічної діяльності, яка поділяється на митну, транспортну, складську та контрактну логістику з метою оптимізації бізнес-процесів.

Також основна сировина і матеріали, що використовується у виробництві, наприклад, фармацевтичних та парфумерно-косметичних засобів, — імпортного виробництва, що робить залежними структуру собівартості і рівень відпускних цін до коливань курсу національної валюти щодо долара і євро [3].

Досліджувана галузь має специфічні особливості, пов'язані з технікою, технологією, організацією праці і виробництва. Ці особливості проявляються в

характері її матеріально-технічної бази, виробничих зв'язках з іншими галузями промисловості, структурі виробничих фондів, формах розміщення і організації виробництва, структурі витрат на виробництво.

Таким чином, необхідно враховувати зовнішні і внутрішні чинники, які впливають на розвиток хімічної промисловості.

Серед зовнішніх чинників слід особливо відзначити зниження залежності від імпорту сировини і матеріалів, від енерго- і водоспоживання, необхідність створення довгострокових коопераційних зв'язків між країнами СНД і Європи. Серед внутрішніх факторів потрібно розвивати вітчизняну базу сировини, напівфабрикатів, розвиток і впровадження наукоємних технологій, збільшення експортного потенціалу та інвестицій в інновації.

На діяльність підприємств хімічної промисловості впливають багато чинників, обумовлених специфікою виробничих процесів галузі, серед яких виділяють наступні:

1. Водний чинник (хімічна промисловість споживає велику кількість води).
2. Споживчий чинник впливає на розміщення основної хімії, продукція якої або небезпечна при транспортуванні, або споживається в конкретних районах.
3. Сировинний чинник (залежність від імпорту).
- 4 Паливно-енергетичний чинник (хімічні виробництва мають потребу у великій кількості теплової та електричної енергії).
5. Логістичний чинник (оптимізація витрат на постачання).
6. Трудовий чинник (хімічна промисловість належить до галузей з невисокою трудомісткістю виробництва та її підприємства можна розмістити в слабо заселених районах за виключенням виробництва хімічних волокон і фармацевтично-косметичної промисловості).

В якості проблемної ситуації пропонуємо зауважити на зниження інтенсивності розвитку науково-дослідної діяльності та скорочення кваліфікованих кадрів у галузі, що пояснюється інтересом по відношенню до інших професій.

7. Хімія використовує відходи багатьох виробництв, тому важливим чинником її розміщення є комбінування виробництва.

8. Великого значення набув також екологічний чинник, оскільки галузь сильно впливає на довкілля.

Отже, підприємства хімічної промисловості відносять до сировино-, водо- і енергоємним виробництвам та вищезазначені чинники істотно впливають на діяльність підприємств галузі та можуть змінюватися під впливом науково-технічного прогресу [1].

Серед головних ризиків, які можуть обмежувати діяльність та розвиток вітчизняних підприємств галузі, слід зазначити:

- посилення конкуренції з боку іноземних компаній;
- подальше зростання собівартості продукції, подорожчання виробничого процесу в цілому;
- необхідність здійснення значних капіталовкладень;

збільшення податкового навантаження; проблеми, пов'язані із своєчасним повернення ПДВ;

політична ситуація в країні та ін. [3].

Науковцями визначені основні напрями структурної перебудови досліджуваної галузі, а саме:

- стимулювання інноваційної та інвестиційної активності;
- здійснення митно-тарифної політики з метою захисту вітчизняного товаровиробника на внутрішньому і зовнішньому ринках;
- проведення інвестиційних та інноваційних перетворень для ефективнішого управління хімічним комплексом України;
- вдосконалення українського законодавства з метою створення сприятливих умов для розвитку хімічного сектора національної економіки.

Список літератури:

1. Перерва П.Г. Формування стратегії розвитку підприємств хімічної промисловості / П.Г. Перерва // Вісник НТУ «ХП». – Х.: НТУ «ХП». – 2013. – № 21 (994). – С. 112–119.

2. Бурдина Н.А. Характеристика и оценка состояния химической промышленности в регионах Украины / Н.А. Бурдина // Управління розвитком. – 2013 . – № 21(161). – С. 160–162.

3. Зборовська О.М. Логістичний механізм зовнішньоекономічної діяльності фармацевтичних підприємств : монографія / О.М. Зборовська, Н.С. Клуноко, М.В. Рета ; Изд-во Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля. – Дніпропетровськ . – 2012. – 284 с.

4. Касаткіна М.В. Оцінка конкурентоспроможності підприємств хімічної промисловості: методичні аспекти / М.В. Касаткіна // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 3, Т. 2. – С. 159–165.

5. Посилкіна О.В. Особливості реалізації логістичного підходу до управління матеріальними ресурсами в умовах хіміко-фармацевтичних підприємств / О.В. Посилкіна, Р.В. Сагайдак // Фармацевтичний журн. – 2001. – № 2. – С. 23–27.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА АНАЛІЗ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ

Нестеренко О.С., аспірант, ЕУНГ, м. Одеса, Україна

В сучасних умовах розвитку, країни все більше уваги приділяють розвитку та укріпленню конкурентоспроможності своїх економік та підприємств. Раніше існував територіальний поділ ринків, але на даний момент кордони територій поступово зникають для економічної діяльності суб'єктів бізнесу. Поступово з'являються транс національні компанії, на ринках кожної країни можна знайти товари з різних частин